

ntamo Ulf Karl Olov Nilsson SYNOPSIS

SYNOPSIS

© Ulf Karl Olov Nilsson

Ulkoasu Make Copies

Ruotsinkielinen alkuteos Synopsis ilmestyi 2007

ISBN 978-952-215-044-8

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2008

ntamo

www.ntamo.net

Ulf Karl Olov Nilsson

SYNOPSIS

Suomentaneet Leevi Lehto ja Miia Toivio

Huomautuksia

Kirjaan on käännetty kaikki runot Ulf Karl Olov Nilssonin (UKON) ruotsinkielisestä kokoelmasta *Synopsis* (Symposion, 2007). Runot ”Nimetön”, ”Nimetty” ja ”Muna” on kääntänyt Miia Toivio, kaikki muut runot Leevi Lehto.

YLISTÄVÄ s. 9. (”Det Panegyriskä”). Oopperan kantaesitys oli Göteborgissa syyskuussa 2007, esittäjänä UKON yhdessä psykoelektronisen Njurmännens (Munuaismiehet) -ryhmän kanssa. Se on myöhemmin esitetty myös Århusissa, Osllossa, Trollhättanissa ja Malmössä; taltiointi esityksestä *Synopsis*in alkuperäisedition mukana tulevalla CD:llä.

NIMETÖN s. 29. (”Utan titel”) Kirjoitettu alunperin ruotsalaisen *OEI*-runouslehden äänirunousnumeroa (*AUDIOEI*, 26/2006) varten ja ilmestyi UKON/Njurmännens -esityksenä sen CD-osiossa (myös *Synopsis*-CD:llä).

NIMETTY s. 30 (”Med titel”) Kirjoitettu alunperin *OEI:n* äänirunousnumeroa (*AUDIOEI*, 26/2006) varten ja ilmestyi UKON/Njurmännens -esityksenä sen CD-osiossa (myös *Synopsis*-CD:llä).

FOUND POEM – ASETA PAHUUSJÄRJESTYKSEEN s. 31. (”Found poem”, suom. ”löydetty runo”). Kriminologinen ”testi” ruotsalaisille lainrikkokille 1930–1950. Testattavan tuli järjestää rikkomukset niiden eettisen tuomittavuuden mukaan.

FOUND POEM s. 32 (”Found poem”) Kuolemanrangaistuksen toimeenpanotapa ja Yhdysvaltain osavaltioissa. Suomentoksen tekstilähteenä fi.wikipedia.org.

FOUND POEM s. 34 (”Found poem”) Pornotähtien ”taiteilijanimiä”.

JOS KOHTAAT PALAVAN HENKILÖN – FOUND POEM s. 35. (”Om du möter någon som brinner – found poem”) Lainaus merkitty muistiin ”turvallisuus”-aiheisen tiedotuspäivän aikana göteborgilaisessa Sahlgenin sairaalassa, jossa UKON työskentelee psykologina kasvaintautien osaston syöpäpotilaiden parissa.

PERHEEN VANHEMMAT – FOUND POEM s. 36. (”De äldre i familjen – found poem”) Teoksesta Edmund Dahlström (toim.) *Svensk samhällsstruktur i sociologisk belysning*, Svenska Bokförlaget, 1965.

FOUND POEM s. 37 (”Found poem”) Eräs varhaisimpia raskaustestejä.

FOUND POEM s. 38 (”Found poem”) Lainaus Ruotsin Valtiopäivien säädöskoelmasta, Laki 1995: 831, elinsiirroista ym.

HALTUUNSAATU OMAISUUS – FOUND POEM s. 39 ("Tillträdd egendom – found poem") Lainausta ruotsalaisesta lakitekstistä.

FOUND POEM s. 40 ("Found poem") Kooste noin 50 *Göteborgs Posten* -lehdessä ilmestyneen kuolinilmoituksen teksteistä.

FIND POEM s. 42 ("Find poem", suom. "löydä runo"). *Malleus Maleficarum* (suom. "Noitavasara") on kahden katolisen kirkon inkvisiittorin Heinrich Kramerin ja Jacob Sprengerin vuonna 1486 laatima tutkielma noidista ja noituudesta. Sen tavoitteina oli torjua järjestelmällisesti väitteet, joiden mukaan noituutta ei ole olemassa, osoittaa että noidat olivat useammin naisia kuin miehiä, sekä opastaa tuomioistumia noitien löytämisessä ja tuomitsemisessa.

VAALIPUHE s. 43 ("Valtal") Kirjoitettu joitakin viikkoja ennen Ruotsin vuoden 2006 valtiopäivävaaleja. Runo koostuu osaksi suorista lainauksista sosialidemokraattien sekä Miljöpartietin ja Folkpartietin verkkosivuilta. UKON luki runon ensimmäisen kerran radio-ohjelmassa "OBS" kommenttinaan vaaleihin.

SYNTYMÄPÄIVÄT s. 48 ("Födelsedagarna") Nopeusharjoitus.

KALLE JA ADA s. 51 ("Kal å Ada") Runo on useaan kertaan muokattu satunnaiskollaasi noin 20 ns. göteborgsista, ks. www.goteborgshumor.com. Runossa mainitut henkilöt ovat ko. vitsien tai tarinoiden vakiohenkilöitä – Kal / Karl, Ada, Åssbon / Osborn, Beda, Orvar ja Erland, sekä milloin on kyse ensin mainittujen lapsuudesta, Lille-Kal, Lille-Ada. Suomennoksessa Göteborgin murteen "epäruotsalaisuuksia" saavat edustaa Stadin slangi, suomenruotsalainen idiomi ja eräät Googlen käännöspalvelun tarjoamat ratkaisut. – Liseberg, tunnettu göteborgilainen huvipuisto; Rotunda, tanssilava edellisessä; Johannesburg, hienostokaupunginosa G:ssä.

AMMATTIREKISTERI s. 55 ("Yrkesregister") Runon narratiivisen rakenteen säilyttämiseksi ammattinimikkeet (mutta vain ne) aakkostettiin uudelleen käännöksen jälkeen: eri ammattikuntien edustajista väitetään näin alkutekstissä ja käännöksessä pääosin eri asioita.

SYNOPSIS ss. 60 ("Synopsis") Runo on kooste kirjasta *Berömda böcker*, Bokförlaget Forum, 1992, joka koostuu läntisen kirjallisen kaanonin keskeisten teosten synopsisista. Se on näin luettavissa muiden synopsisien Synopsiksena, eräänlaisena "kaikkien synopsisien äitinä".

VALTIO s. 64 ("Staten") Kirjoitettu alun perin *Ord & Bild* -lehden "Vainoharhaisuus"-erikoisnumeroon (1/2007).

MUNA s. 65 ("Ägget") Kirjoitettu alun perin "OBS"-radio-ohjelmaa varten pääsiäisenä vuonna 2006.

KAIKKI s. 68 ("Allt"). Kirjoitettu alun perin *Lyrikvännens*-runouslehden numeroon 3/2007, jonka teemana oli keltainen väri.

PÄIVÄ s. 70 ("Dagen") Päinvastoin-käännös Willy Granqvistin *Natten* (Yö) -koelman "Prologista". Willy Granqvist (1948-1985) oli ruotsalainen runoilija ja radiotoimittaja, joka julkaisi yhdeksän runokokoelmaa ja toimi mm. Ruotsin radion kulttuuritoimittajana ja "Päivän runo" -ohjelman vastaavana. *Natten* ilmestyi postuumisti runoilijan itsemurhan jälkeen. Hänen kootut runonsa ovat äskettäin ilmestyneet kolmena niteenä Lejd-kustantamon julkaisemana.

SIGMUND FREUD 150 VUOTTA – JOITAKIN LASKUESIMERKKEJÄ ss. 73 ("Sigmund Freud 150 år – några räkneexempel") Julkaistu alkuaan *Psykoanalytisk Tid/Skrift* -aikakauslehden numerossa 14–15/2006. – Michelle Grangaud on vuonna 1941 Algeriassa syntynyt ranskalainen runoilija, joka tunnetaan anagrammi- ja palindromirunoistaan; OULIPO-ryhmän jäsen vuodesta 1995.

ISO A ss. 79 ("Stora A") Julkaistu alkuaan *OEI:n* numerossa 9–10/2002. Sivujen 87–88 virheelliset kirjoitusasut: suomenkieliset simulaatiot tuotettu näppäilyvauhtia vähitellen nopeuttamalla.

SYNOPSIS s. 93 ("Synopsis") "Poème fondu" eli sulatusruno lähteenään kolme ehkä kaikkien aikojen eniten vaikuttanutta tekstiä.

U.K.O.N. / L.L.

YLISTÄVÄ

– libretto oopperaan

I NÄYTÖS:

MINÄ:

Aion taistella.

Aion taistella ja taistella.

Aion taistella, kunnes voitan.

Aion taistella saadakseni enemmän rahaa.

Aion taistella saadakseni jotakin enemmän elämästä.

Aion taistella saadakseni jotakin mitä minulta puuttuu.

Aion taistella saadakseni jotakin mitä minulla ei ole.

En voi olla ikinä tyytyväinen ellen saa sitä.

Aion taistella saadakseni sen.

Mutta en tule koskaan saamaan sitä.

SINÄ:

Mutta aiot taistella.

MINÄ:

Mutta aion taistella.

SINÄ:

Etkä ikinä luovuttaa.

MINÄ:

Enkä ikinä luovuttaa.

SINÄ:

Aiot puolustaa itseäsi.

MINÄ:

Aion puolustaa itseäni.

SINÄ:

Aiot taistella.

MINÄ:

Aion taistella oikeuksistani.

SINÄ:

Olet valmis mihin tahansa.

MINÄ:

Olen valmis mihin tahansa puolustaakseni oikeuksiani.

Sillä olen nähnyt muita joilla on se

ja minä aion saada sen myös.

Vaadin oikeutta!

Miksi en voi saada jotakin mitä muillakin on?

Luulen tulevani hulluksi!

Tunnen sen.

ÄÄNI:
Mikä on tunne?
Tuntuuko se hyvältä vai tuntuuko se pahalta.
Sitä on vaikea tietää.

MINÄ:
Se tekee minut hulluksi!
Tuntuu kuin kaikilla muilla olisi se
vain jotta voisivat näyttää että minulla ei ole sitä.
Olen surullinen ja vihainen yhtä aikaa.
Olen hämmentynyt ja turhautunut.

KUORO, RESITATIIVI:
Oletteko varmasti saaneet loppuun Ruuan
että voidaan aloittaa Tiskaaminen?
Oletteko varmasti saaneet loppuun Kaivaukset
että voidaan aloittaa Historiankirjoitus?
Oletteko varmasti saaneet loppuun Pommitukset
että voidaan aloittaa Avunanto?
Oletteko varmasti saaneet loppuun Leimaukset
että voidaan aloittaa Hakkuu?

MINÄ:
Miten voisin saada jotakin mitä en saa?
Se tuntuu mahdottomalta.
Mitä minä teen?
En tiedä?
Tuntuu toivottomalta.
Tuntuu että minulle aina käy näin.

ÄÄNI:
Miltä elämä on tuntunut?
Mitä meidän tulisi tehdä
kokemuksillamme?
Mitä meidän tulisi tehdä
elämyksillämme?

MINÄ:
Tuntuu että minulla ei ole minäänlaisia mahdollisuuksia.
Mitä ikinä yritänkin, menee väärin.
Tunnen itseni täysin lamaantuneeksi.

SINÄ:
Tunnet itsesi halvaantuneeksi.

MINÄ:
Tunnen itseni halvaantuneeksi.

SINÄ:
Haluat että huolehdin sinusta.

MINÄ:
Haluun että huolehdit minusta.

Ulf Karl Olov Nilssonia (UKON) on sanottu Ruotsin hauskimmaksi nykyrunoilijaksi – mutta hänen on nähty kirjoittavan myös niin Gunnar Ekelöfin ”Suuren Ein” metafyyysisessä kuin 1960-luvun konkretismin kokeellisessa perinteessä. Vuonna 2007 ilmestynyt *Synopsis*, joka oli August-palkintoehdokas ja sai Göteborgin kaupungin suuren kulttuuripalkinnon, piirtää nykyolemassaolon kuvaa, joka on yhtä aikaa hätkähdyttävän tuttu ja itsestäänselvän outo ja pelottava. ”Sinusta tuntuu että mikään ei ole hyvin, mutta kaikki tulee menemään vielä huonommin.”

UKON on syntynyt vuonna 1965 Uumajassa, asuu Göteborgissa, toimii sekä runoilijana että psykologina ja kuuluu aikakauslehtien *Glänta*, *OEI* ja *Psykoanalytisk Tid/Skrift* toimituksiin. Hänen tuotantaan on aiemmin käännetty englanniksi, espanjaksi, islanniksi, norjaksi, puolaksi, ranskaksi, saksaksi, serbokroaatiksi ja tanskaksi. *Synopsis* on hänen yhdeksäs runoteoksensa.